

Oddiy tajribalar va ularni o'tkazish metodikasi.

Valiyeva Zuhra.

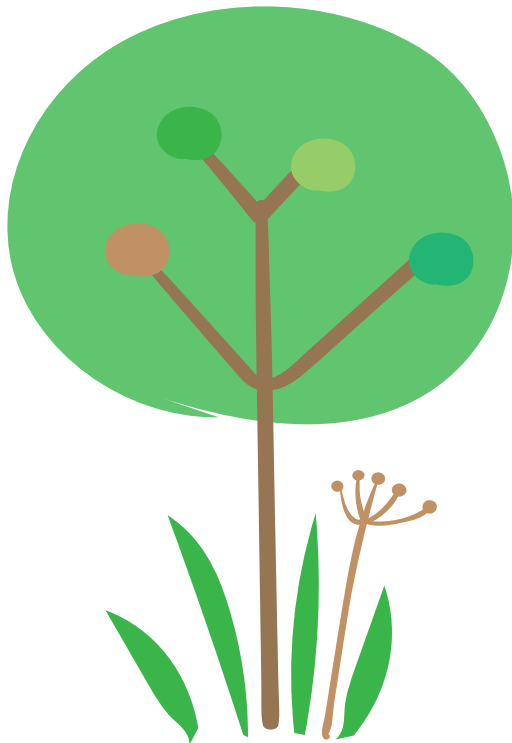
Reja:

01

Oddiy tajribalar va ularni o'tkazish metodikasi mazmuni

03

Kichik maktab bolalarini tabiat bilan tanishtirish vazifalari

02

Tabiat burchagidagi hayvonlarni saqlashga qoyilgan talablar

04

Hulosa

Tabiat nima?..

A

Tabiat — odamning paydo bo'lgunicha ham, odam ishtiroki bilan ham mavjud borliq.

B

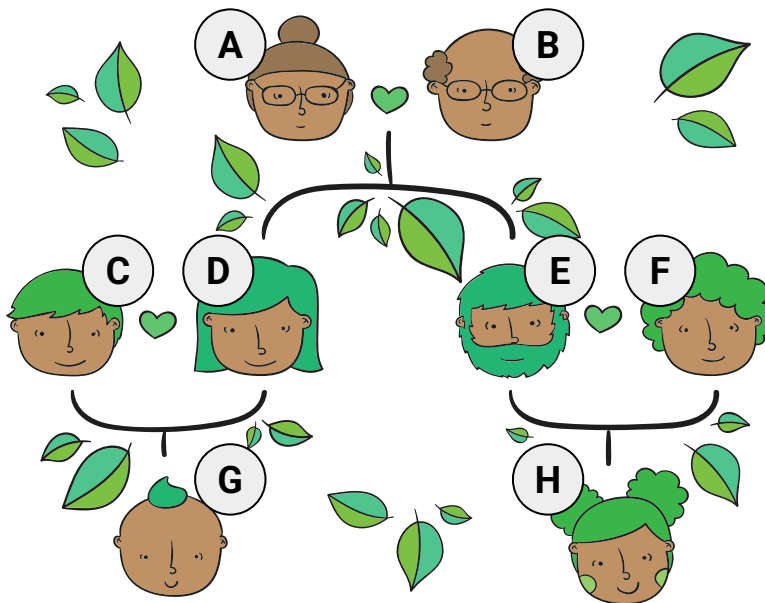
Umuman — bu dunyo, odam, koinot; mikromakromegadunyolar; jonsiz va jonli borliq.

C

Tor ma'noda — tabiat fanlari o'rganadigan obyekt.

D

Tabiat odamga, jamiyatga bog'liq bo'lmagan qonuniyatga bo'ysunadi

E

Odam tabiat qonunlarini o'zgartira olmaydi, faqat qonunlardan foydalanib, tabiat elementlarini, qismlarini o'zlashtirishi mumkin.

F

Tabiat atamasi keng ma'noda fizik, material olamni bildiradi.

G

Kundalik turmushda „tabiat“ so'zi ostida odam ta'siri ostida ko'p bo'lmagan atrof-muhit va undagi hayot (yovvoyi tabiat) nazarda tutiladi

H

Birinchi holda tabiatni umuman fan, ikkinchi holda esa tabiatshunoslik o'rganadi

Oddiy tajribalar va ularni o'tkazish metodikasi mazmuni.

Mars

Birinchi bo'lib bolalarga tabiatni insonga qay darajada muhimligini tushuntiriladi.

Jupiter

Tabiatni asrashi hamda tabiatga mehri berishi atrofni ifloslantirmasliklari to'g'risida kerakli bilimlar beriladi

Venus

Tabiatda o'simliklar uchun yorug'lik, suv zarurligi

Saturn

Umuman olganda tajriba o'tkazishdan oldin barcha nazariy bilimlar beriladi

Neptune

O'qituvchi tomonidan havsizlik choralarini koriladi

Tree Infographics

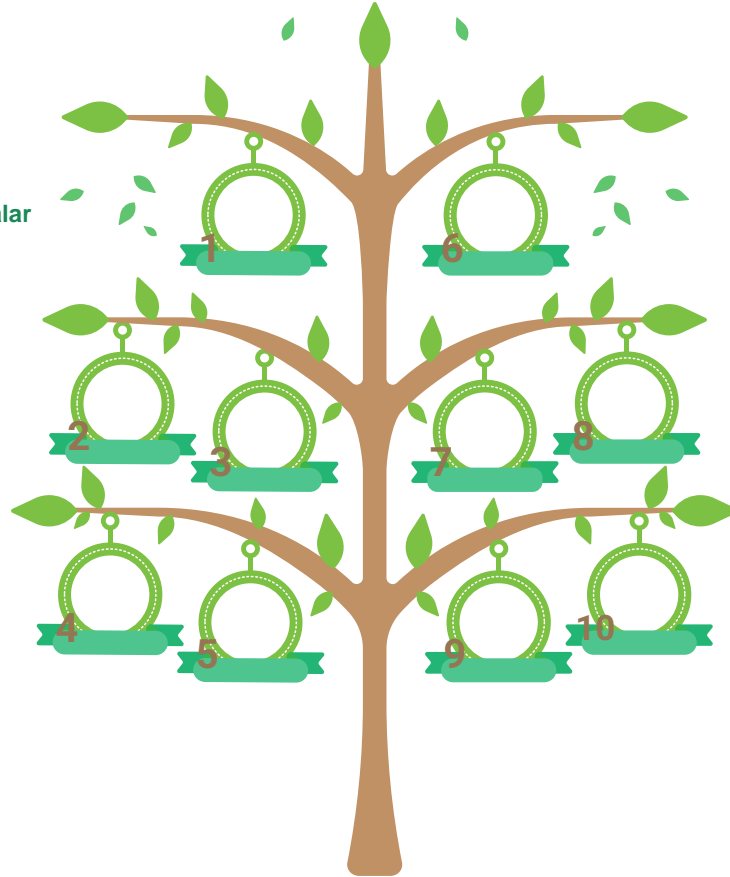
1 Bolalar oldiga bilish
xarakteridagi vazifa qo'yiladi

2 O'simliklar joylashtirilgan sharoit bolalar
bilan muhokama qilinadi

3 Barcha sharoitlar
(o'simliklarning bo'yi, miqdori,
yashiklarning katta-kichikligi,

4 sug'orish
vaqtidagi suvniig miqdori) bir
xilligi, faqat yoritilganlik
darajasiniig har xilligi
aniqlaiadi.

5 O'simliklarning ko'rinishidagi
o'zgarishlar yuzasidan uzoq
muddatli
kuzatishlar o'tkaziladi

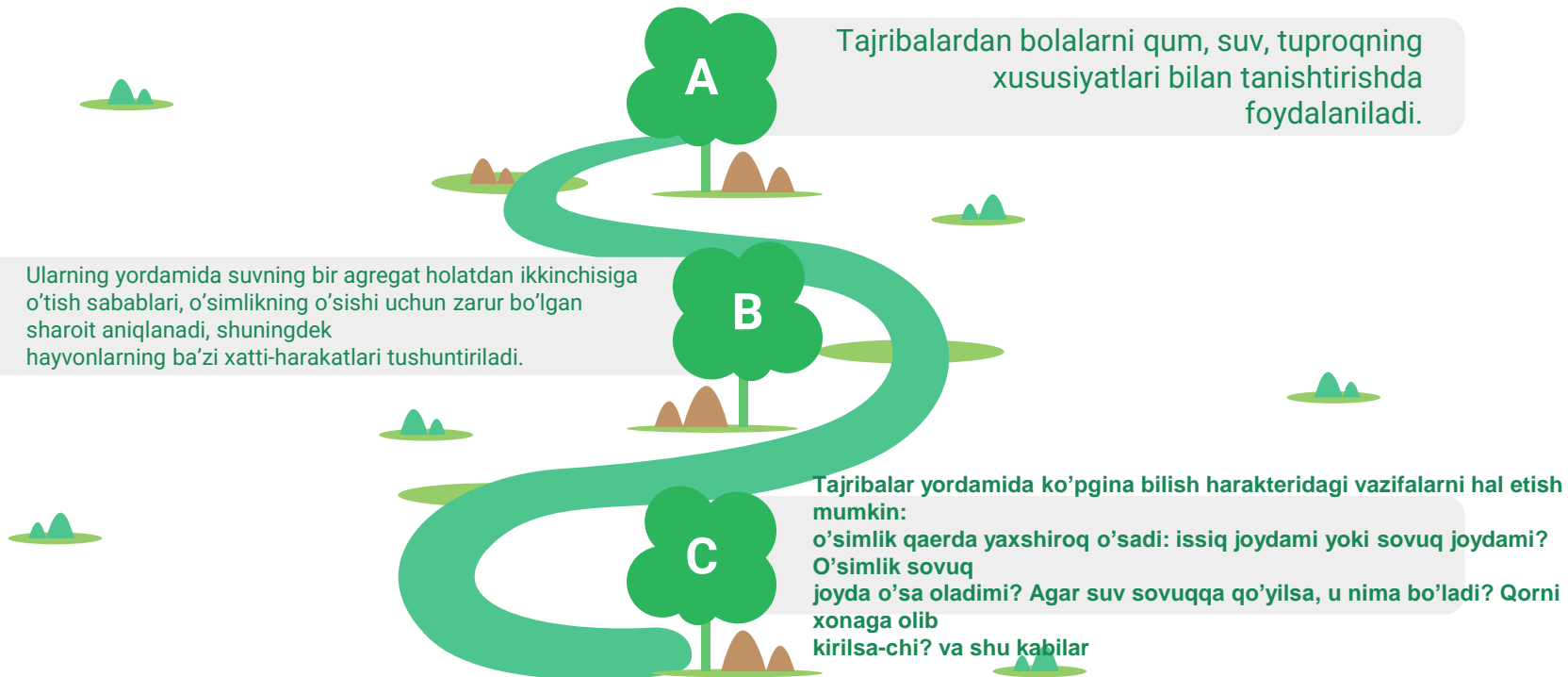
6 Bu o'zgarishlarning sabablari
aniqlanadi.

7 Bolalar tajriba davomidagi eng
aniq ko'ringan o'zgarish-
larning rasmini chizib boradilar

8 Tajriba yakunida, o'zgarishlar
aniq bo'lib qolganda,
tarbiyachi bolalarga
o'simliklarni qiyoslashni va
xulosalar chiqarishni taklif
qiladi.

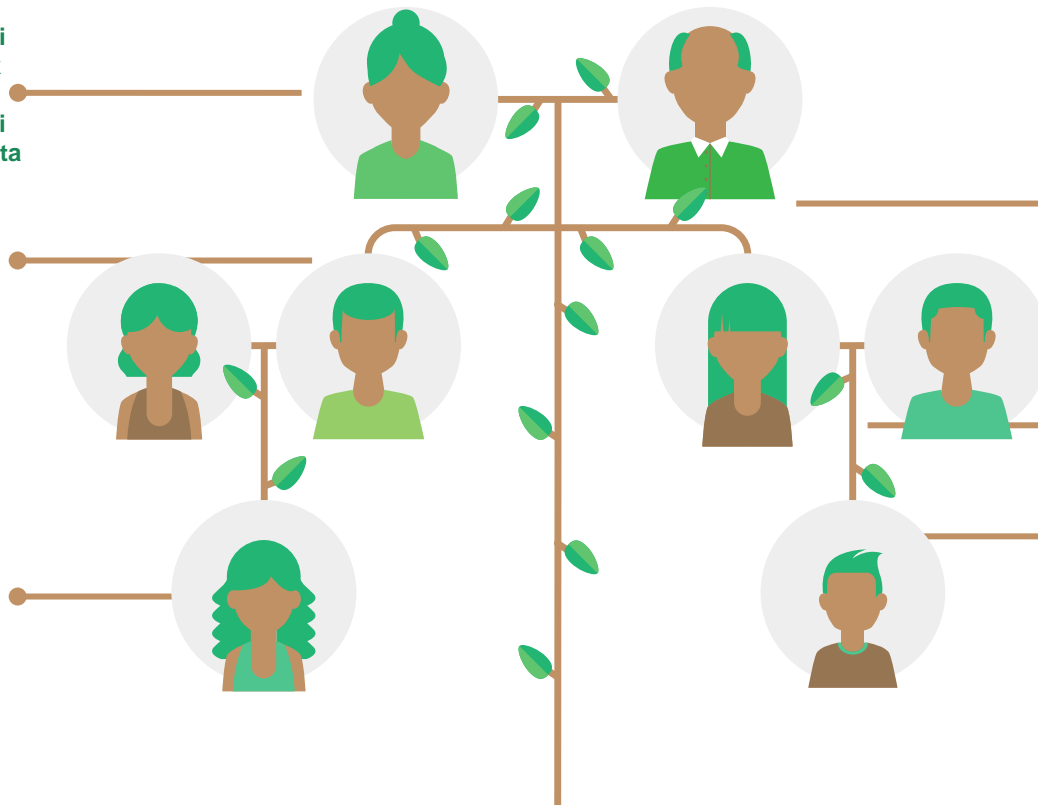
9 Olingan xulosalarni tasdiqlash
uchun qorong'iroq joyda
o'sgan o'simliknn yorug' joyga
qo'yiladi

Tree Infographics

Tabiat burchagi uchun hayvon va o'simliklarni tanlashga qo'yiladigan talablar.

1. O'simlik yoki hayvon u yoki bu tizimli yoki ekologik gurux uchun xos bo'lish lozim. Bunday holda bolalarni o'simlik va hayvonlarning katta guruxi uchun xarakterli bo'lgan asosiy, o'ziga xos belgilari, yashail sharoiti yoki tarzlari bilan tanishtirish imkoni yaratiladi

2. Tabiat burchagida yashovchilarni parvarish qilish mehnatning sifati, xarakteri, unga sarflanadigan kuch va vaqtga ko'ra maktabgacha yoshdagi bolalarning qo'lidan

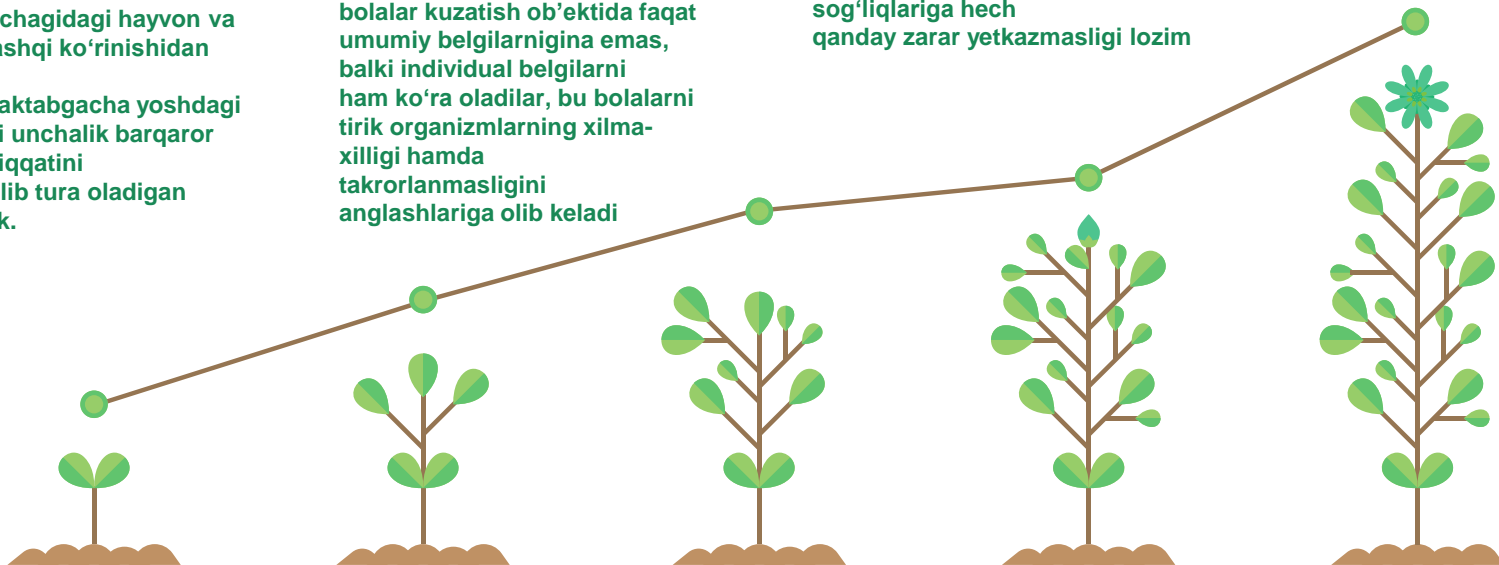
keladigan (tarbiyachining ishtiroki va rahbarligi ostida) bo'lishi lozim. Shuning o'chun

«beor» o'simliklar va ovqatni tanlamaydigan hayvonlar tanlanadi.

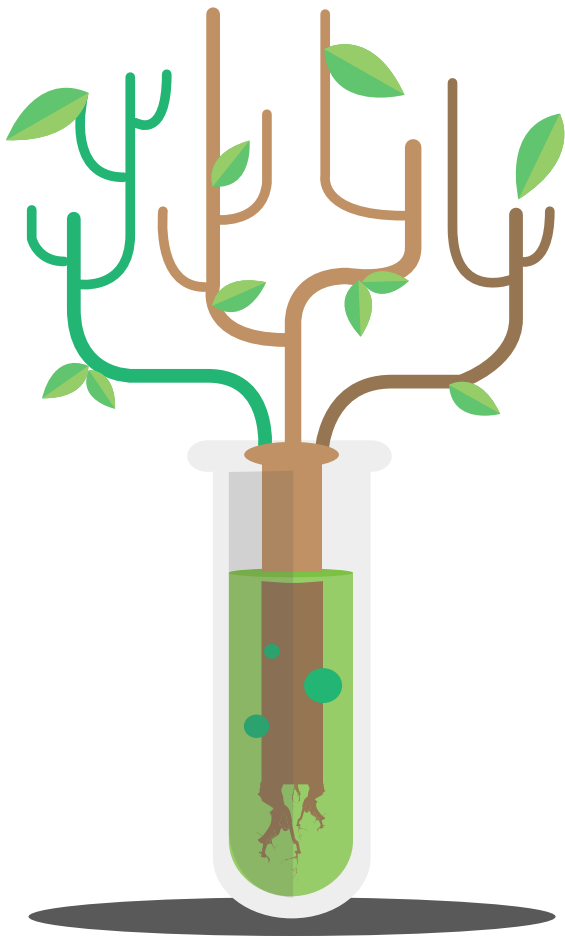
3. Tabiat burchagidagi hayvon va o'simliklar tashqi ko'rinishidan yorqin, jozibador, maktabgacha yoshdagi bolaning hali unchalik barqaror bo'lmagan diqqatini o'ziga jalb qilib tura oladigan bo'lishi kerak.

4. Bir turdagi o'simlik va hayvonlarning bir necha xili mavjud bo'lishi lozim, bolalar kuzatish ob'ektida faqat umumiy belgilarnigina emas, balki individual belgilarni ham ko'ra oladilar, bu bolalarni tirik organizmlarning xilma-xilligi hamda takrorlanmasligini anglashlariga olib keladi

5. O'simlik va hayvonlar tamoman xavfsiz bo'lishi, bolalarning sog'liqlariga hech qanday zarar yetkazmasligi lozim

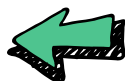
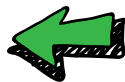
6. O'simlik va hayvonlarning bolalar tashkiloti binosidagi normal hayot faoliyati, o'sishi va rivojlanishida, binoning doimiy temperaturasini, karbonat angidrid gazining katta konsentratsiyasini, quruqligi, shovqin-suronning mavjudligini hisobga olish lozim

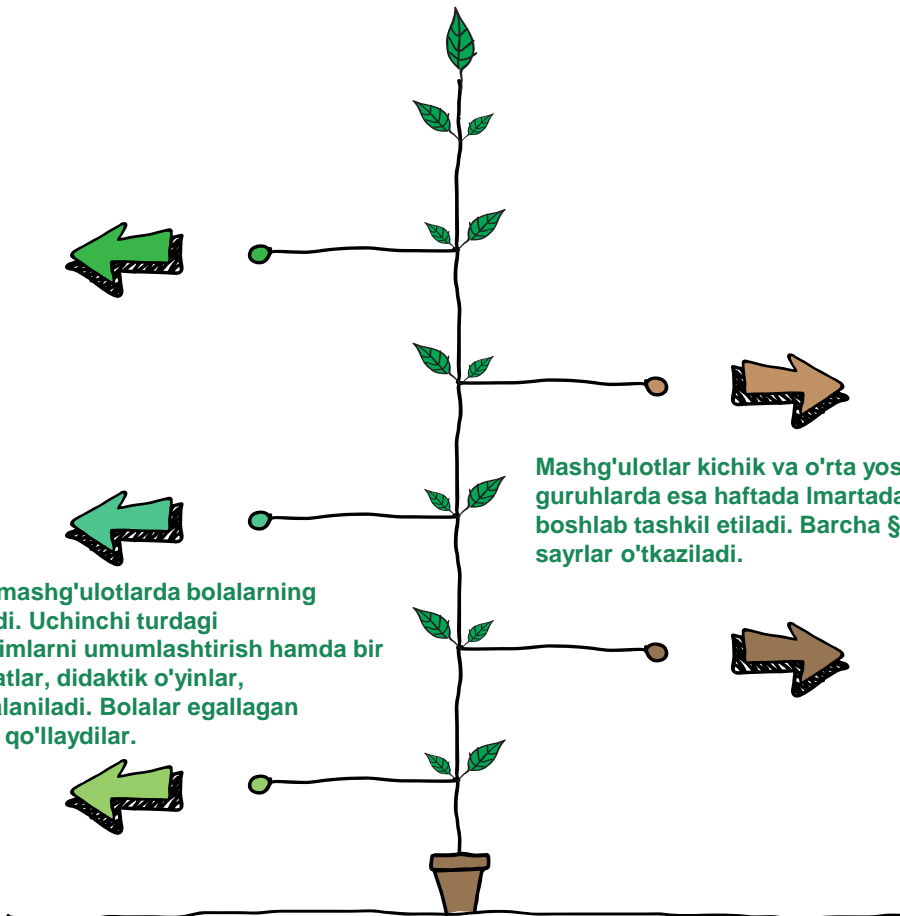
Kichik maktab bolalarini tabiat bilan tanishtirish vazifalari

Maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiat bilan tanishtirish xilmaxil shakllarda: mashg'ulotlarda, ekskursiyalarda, kundalik hayotda, kuzatishlarda, suhbatlarda, hamda mehnatda amalga oshiriladi. Bolalarni tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlari bilimlarni bolalarning imkoniyati hamda tabiatning xususiyatlarini nazarda tutgan holda shakllantirish imkonini beradi. Tarbiyachi rahbarligida o'tadigan mashg'ulotlarda bolalarda dastur talablariga muvofiq elementar bilimlar shakllanadi, asosiy bilish jarayonlari va bolalarning qobiliyatlari ma'lum bir tartibda rivojlantiriladi. Kundalik hayotda kuzatish, o'yin, mehnat vaqtida bolalarning shaxsiy bilimlari yig'ilib boradi. Mashg'ulotlar ularga aniqlash va tizimlashtirish imkonini beradi.

Mashg'ulotlarning bir xillarida boshlang'ich bilimlar shakllantiriladi. Shu maqsadda tarbiyachi kuzatish, rasmlarni ko'rish, badiiy asarlarni o'qish, hikoya, diafilm va kinofilmlarni ko'rsatishdan foydalanadi. Boshqa mashg'ulotlarda esa bilimlar kengaytiriladi va chuqurlashtiriladi.

Aytib o'tilgan metodlardan tashqari bu mashg'ulotlarda bolalarning tabiatdagi mehnatidan ham foydalaniladi. Uchinchi turdagi mashg'ulotlarning asosiy vazifasi — bilimlarni umumlashtirish hamda bir tizimga solishdir. Shuning uchun suhbatlar, didaktik o'yinlar, umumlashtiruvchi kuzatishlardan foydalaniladi. Bolalar egallagan oilimlarini mehnat va o'yinlarda amalda qo'llaydilar.

Mashg'ulotlar kichik va o'rta yosh guruhlarda bir oyda 2 martadan, katta guruhlarda esa haftada 1 martadan o'tkaziladi. Ekskursiyalar o'rta guruhdan boshlab tashkil etiladi. Barcha JL 'i'uhlarda qo'shimcha sifatida maqsadli sayrlar o'tkaziladi.

Xulosa.

Xulosam shundan iboratki Tabiiy fanlar umuman tabiatshunoslik fanini o'rganish nafaqat u boshlang'ich sinif bolasiga yokida maktabgacha ta'lim bolasiga balki har bir inson uchun juda zarur o'ylaymanki nafaqat o'qituvchilar balki onalarimiz ham o'z bolalariga tabiatni ifloslantirmaslik va tabiatga mehir qo'yishni o'rgatishlari va o'z uylarida jonli burchaklar tashkil qilishlari kerak deb o'ylayman .Grammatik xatolari bo'lsa oldindan uzur so'rayman biror bir kamchiligi bo'lsa ham iloji boricha o'z fikrimni bildirishga harakat qildim 😊

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1

<https://fayllar.org/1>

2

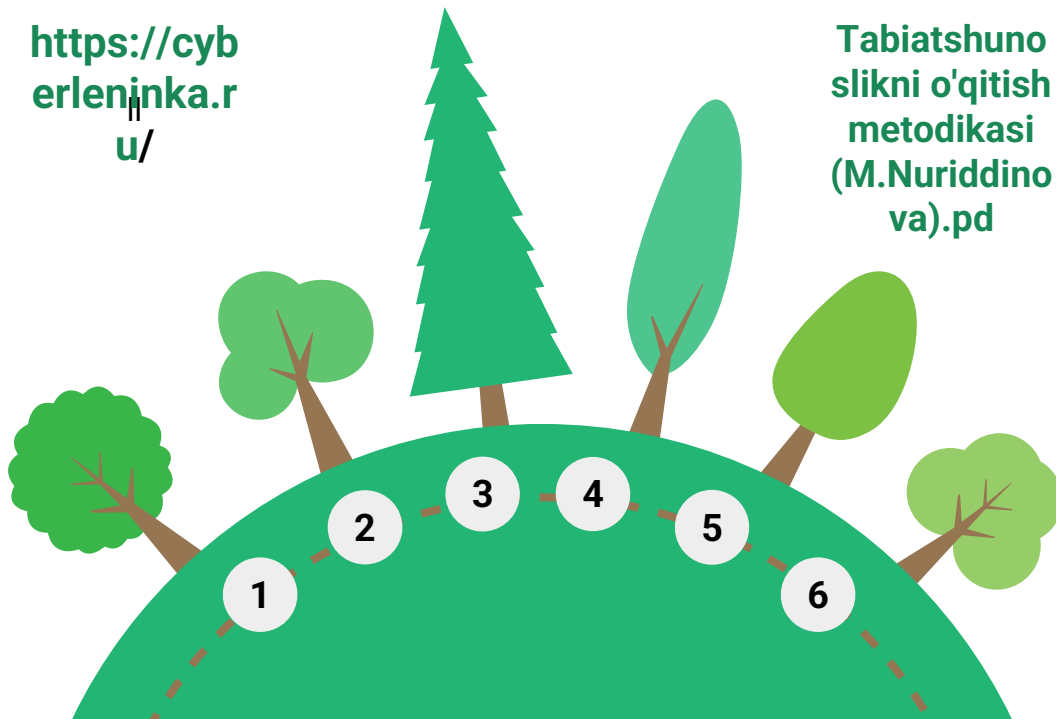
<https://cyberleninka.ru/>

3

Tabiatshunoslikni o'qitish metodikasi (M.Nuriddinova).pd

4

<https://uz.wikipedia.org/>

Etiboringiz uchun rahmat!

